

Forslag til klimapolitik for kirkerne i Københavns Stift

Målet med denne politik er, at kirkerne i København reducerer vores CO₂-udledning mest muligt. Det skal vi dels gøre, fordi Folketinget har besluttet at den samlede CO₂-udledning i Danmark skal reduceres med 70 procent målt ift. 1990, og dels fordi vi som kirker skal foregå med et godt eksempel på, hvordan vi i fællesskab kan imødegå klimaforandringer og bidrage til skaberværkets bevarelse.

Klimapolitik drøftes i mange fora både lokalt og på tværs af landet. Biskopperne har f.eks. sagt, at vi som folkekirke bør bidrage til ambitionen om at reducere CO₂-udledningen. Der findes ingen opgørelse af kirkerens CO₂-udledning i 1990. Derfor er det svært at måle i hvilken udstrækning kirkerne når ambitionen om at reducere udledningen med 70 procent.

Klimapolitik blev drøftet på det fælles møde mellem provstiudvalgene og stiftsrådet i januar 2020, hvor der var opbakning til at arbejde videre med en fælles politik, og siden har stiftsrådet arbejdet med dette udkast. Det er tanken, at det skal drøftes igen på det fælles møde, som er planlagt den 18. maj 2021, og derefter skal de foreslåede indsatser sættes i værk.

Stiftsrådet mener, at vi som folkekirke skal tage del i det fælles ansvar for at passe på jorden klima ved at bidrage mest muligt til at reducere CO₂-udledningen. Derfor vil stiftsrådet gerne bidrage til at gøre det så let som muligt for menighedsråd og andre kirkelige myndigheder at agere klimavenligt. Derfor rummer denne politik bud på hvad man kan gøre og en værktøjskasse, som kan anvendes til at reducere CO₂-udledning.

1. Overblik over CO₂-udledning

Der skal skabes overblik over den nuværende CO₂-udledning – både det samlede omfang og hvilke kilder kommer hvilke mængder CO₂ fra. På den måde får vi et fingerpeg om, hvor vi skal sætte ind, og et udgangspunkt for at vurdere om indsatsen har effekt.

Det foreslås, at der tages udgangspunkt i erfaringerne fra Favrskov Provsti for at skabes der overblik over nuværende CO₂-udledning og et bud på, hvordan udledningen bedst kan reduceres.

Det er ganske omfattende at udarbejde en samlet opgørelse for alle sogne. Det foreslås derfor, at der udarbejdes en analyse med udgangspunkt i fem forskellige sogne, og at der ud fra dette anslås et omfang for det enkelte sogn og samlet omfang for hele stiftet. Der udvælges en landsbykirke, en monumentalkirke, en bykirke fra omkring 1900, en nyere kirke og en lille kirke

Ud fra disse fem sogne kan man anslå både den samlede CO₂-udledning fra kirkerne i Københavns Stift og udledningen i den enkelte kirke.

De enkelte sogne udarbejder en derefter en handlingsplan for at nedbringe udledningen. Udledningen forventes hovedsageligt at komme fra hhv. energi forbrug for indkøb.

Udarbejdelse af dette overblik forventes – ud fra erfaringerne fra Favrskov Provsti – at koste ca. 50.000 kr. Stiftsrådet er indstillet på at finansiere denne del af arbejdet.

2. Energigennemgang

Der foretages en energigennemgang i alle kirker. I boliger og sognegårde foretages der ligeledes en energigennemgang, hvis der ikke foreligger energimærkning. Hvis der er energimærke, bør det tilstræbes, at man som minimum når niveau C.

- Energigennemgangen igangsættes af provstierne i samarbejde med de enkelte menighedsråd.
- Energigennemgangen kan f.eks. foretages af energikonsulenten eller af det private firma Energitjenesten – begge dele koster ca. 10.000 kr. pr. kirke.
- Det foreslås, at energigennemgangen finansieres af provstiudvalgskasserne.
- Når alle kirker er gennemgået, udarbejder Energikonsulenten en samlet oversigt for hvert provsti, med oplæg til hvilke tiltag, der vil have størst klimamæssig og økonomisk effekt ift. den udgift, der er forbundet med tiltaget. Den skal indgå i provstiudvalgenes beslutningsgrundlag for drifts- og anlægsbevillinger.
- Provstierne indsender årligt en rapport til stiftsrådet om, hvordan man har fulgt op på gennemgangen.

3. Kirkeministeriets cirkulæreskrivelse om vejledning vedrørende udførelse og brug af kirkevarmeanlæg

Kirkeministeriet opfordres til at gennemgå varmecirkulæret i lyset af aktuel viden og med fokus på klima. I den forbindelse bør det nuværende krav om, at kontinuerligt opvarmede kirker kan opvarmes seks grader på tre timer, ændres til tre grader på tre timer. Der dispenseres ofte fra kravet, og hvis det holdes, vil det betyde, at varmeanlæg skal overdimensioneres ift. det faktiske behov. Ved gennemgang af cirkulæret kan man tillige overveje større brug af varmepumper de steder, hvor der ikke er tilslutning til fjernvarme.

4. Energikilder

Olie- og gasfyr bør udskiftes til anden varmekilde. I områder, hvor der ikke er fjernvarme, er varmepumpe (luft til vand) en mulighed.

Vindmøller kan være en mulighed de steder, hvor der er anvendelige arealer.

Solceller: Der bør indtænkes solceller i nybyggeri. I eksisterende kirkebygninger er det sjældent hensigtsmæssigt at installere solceller. Bemærk, at produktion af solceller giver stor CO₂-udledning.

5. Indkøb

Analysen nævnt i punkt 1 vil give indblik i, hvilken CO₂-udledning, der skyldes forskellige indkøb. Efter analysen, kan der formuleres vejledning i / retningslinjer for hvordan kirkerne kan foretage klimavenlige indkøb.

6. Byggeri

Byggeri tegner sig generelt for en stor del af CO₂-udledningen. For kirkernes vedkommende er der historisk bygget på en måde som gør, at byggeriet kan holde i århundreder. Der skal fortsat være fokus på lang holdbarhed i byggeri, da det er en måde at holde den langsigtede CO₂-udledning nede, selvom solidt byggeri på kort sigt kan give større CO₂-udledning end mindre holdbart byggeri. Der bør være fokus på indkøb af varer i bæredygtige materialer, samt varer af høj kvalitet, således at levetiden er længere.

Det nævnes fra tid til anden, at menighedsråd nogle gange møder modstand blandt stiftets konsulenter (herunder Nationalmuseet), når man arbejder med klimatiltag. Hvis I lokalt møder en sådan modstand, vil stiftsrådet gerne have besked, så vi kan følge op på det.

7. Adfærd

Der bør i alle kirker være fokus på, hvordan klimabevidst adfærd kan fremmes, herunder hvordan man kan lukke døre og slukke lys etc.

Således vedtaget af stiftsrådet den 2/12 2020.